

UMSÖGN

Viðtakandi: Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið

Sendandi: Reykjavíkurborg

Drög í samráðsgátt að reglugerð um takmarkanir og bann veghaldara við umferð vélknúinna ökutækja um stundarsakir vegna loftmengunar.

Þann 6. janúar sl. birti samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið drög að reglugerð um takmarkanir og bann veghaldara við umferð vélknúinna ökutækja um stundarsakir vegna loftmengunar, til umsagnar í samráðsgátt stjórnvalda. Frestur var veittur til 20. janúar til að veita umsögn um drögin.

Reykjavíkurborg hefur á fyrri stigum komið með athugasemdir vegna reglugerðardraganna og þakkar fyrir að tekið hafi verið tillit til þeirra athugasemda að mestu. Það er fagnaðarefnir að sveitarfélögum séu með reglugerðinni veitt tæki til að bregðast við loftmengun sem skaðað getur heilsu manna og umhverfi. Reykjavíkurborg vill þó koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri við fyrirliggjandi drög.

Umferðarmerki

Í 2. mgr. 2. gr. reglugerðarinnar er tekið fram að takmarkanir eða bönn skuli gefin til kynna með umferðarmerkjum og auglýsingum á opinberum vettvangi. Í gildandi reglugerð um umferðarmerki- og notkun þeirra nr. 289/1995, með áorðnum breytingum, er ekki að finna merki eða fyrirmæli um hvernig gefa skuli slík bönn eða slíkar takmarkanir til kynna.

Nauðsynlegt er að með skýrum hætti verði kveðið á um hvernig gefa skuli til kynna takmarkanir og gildissvæði þeirra. Í því samhengi er vakin athygli á þörf fyrir ný umferðarmerki til að gefa til kynna takmarkanir samkvæmt b, d og e lið 1. mgr. 4. gr. reglugerðarinnar. Þá má ætla að breytileg umferðarmerki muni gegna lykilhlutverki þegar kemur að tímabundnum takmörkunum, sérstaklega hvað varðar tímabundna breytingu á leyfilegum hámarkshraða. Því er lögð áhersla á mikilvægi þess að vinnu við gerð reglugerðar um rafræna stjórnun hraða á vegum, sbr. 8. mgr. 37. gr. umferðarlaga, verði lokið sem fyrst.

Forsendur fyrir beitingu úrræða

Í 3. gr. eru sett þau skilyrði að niðurstöður mælinga eða mengunarspár sýni með óyggjandi hætti fram á að mengun sé eða muni verða hættuleg heilsu manna og að aðrar vægari aðgerði muni ekki koma að gagni til að halda loftmengun undir viðmiðunarmörkum.

Það felst í eðli mengunarspáa að ekki er með fullri vissu hægt að spá fyrir um mengun fram í tímann, heldur er alltaf til staðar ákveðin óvissa. Af því leiðir að erfitt getur reynst að uppfylla skilyrði um að mengunarspár sýni fram á framtíðarástand með óyggjandi hætti. Lagt er til að notast verði við það orðalag að „mælingar sýni fram á að mengun sé yfir viðmiðunarmörkum eða að mengunarspá gefi til kynna að verulegar líkur séu á að svo verði“.

Jafnframt er gerð athugasemd við það orðalag að aðrar vægari aðgerði muni ekki koma að gagni til að halda loftmengun undir viðmiðunarmörkum. Orðalagið er til þess fallið að valda vafa við túlkun, þar sem að vægari aðgerðir munu að líkindum koma að gagni við að minnka loftmengun, þó þær kunni að reynast ófullnægjandi til að halda mengun undir viðmiðunarmörkum. Því er lagt til að notast verði við það orðalag að slíkar aðgerðir muni „ekki reynast fullnægjandi til að halda mengun undir viðmiðunarmörkum“.

Að teknu tilliti til framangreindra tillagana og með öðrum smávægilegum breytingum, myndi 3. gr. því orðast svo:

Takmörkun eða banni skv. 2. gr. má því aðeins beita að niðurstöður mælinga sýni fram á að mengun sé yfir viðmiðunarmörkum eða að mengunarspár gefi til kynna að verulegar líkur séu á að svo verði á þeim tíma sem gert er ráð fyrir að takmörkun eða bann standi yfir og ef talið er að aðrar vægari aðgerðir á bord við gatnahreinsun eða rykbindingu muni ekki reynast fullnægjandi til að halda loftmengun undir viðmiðunarmörkum skv. 2. mgr. 4. gr. Þá skal skulu slikar takmarkanir aðeins taka til þeirra svæða eða vega þar sem loftgæði eru eða munu verða hættuleg heilsu manna vegna mengunar frá umferð skv. niðurstöðum mælinga eða mengunarspáa.

Heimil tímabundin úrræði

Í 4. gr. er fjallað um heimil tímabundin úrræði, undanþágur frá þeim og viðmiðunarmörk fyrir loftmengun. Hvað varðar viðmiðunarmörkin verður að telja eðlilegra að þeirra sé getið í sérstakri grein eða sem hluti af 3. gr. um forsendur fyrir beitingu úrræða. Vakin er athygli á misritun í b. lið 2. mgr. 4. gr. þar sem fínt svifryk er tilgreint sem PM_{12.5} í stað PM_{2.5} ásamt því að bent er á að almennt er vísað til köfnunarefnisdíoxíðs en ekki niturdíoxíðs í íslenskum rétti, sjá m.a. reglugerð nr. 920/2016.

Að undanskildum viðbragðsaðilum í forgangsakstri verður að gera kröfu um að öll umferð fylgi gildandi hraðatakmörkunum á vegi. Reykjavíkurborg gerir því athugasemd við að umferð almennингssamgangna, leigubifreiða og akstursþjónustu fatlaðra, auk löggreglu, sjúkrabifreiða og slökkvibifreiða við almennan akstur, verði undanþegin lækkuðum hámarkshraða með 3. mgr. sbr. c. lið 1. mgr. 4. gr. reglugerðarinnar.

Blöndun umferðar með mismunandi hámarkshraða á sömu akrein er til þess fallin að draga úr umferðaröryggi og bent er á að sjónarmið um aukið umferðaröryggi voru ráðandi við ákvörðun um samræmdan hámarkshraða ökutækja við setningu nýrra umferðarlaga. Þá má ætla að blöndun umferðar með mismunandi leyfilegan hámarkshraða, muni verða til þess að almenn umferð fylgi síður hinum lægri hámarkshraða.

Önnur sjónarmið eiga við um umferð almenningssamgangna, akstursþjónustu fatlaðra og eftir atvikum leigubifreiða, á sérreinum. Í slíkum tilvikum væri hægt að taka ákvörðun um mismunandi hámarkshraða á sérrein annars vegar og á akreinum fyrir almenna umferð hins vegar. Slíkt krefst ekki sérstakrar útfærslu í þeirri reglugerð sem hér er til umfjöllunar.

Með vísan til framangreinds er lagt til að núverandi 3. mgr. 4. gr. orðist svo:

Úrræði skv. liðum a, b, d og e í 1. mgr. skulu ekki taka til umferðar almenningssamgangna, leigubifreiða, akstursþjónustu fatlaðra, lögreglu, sjúkrabifreiða eða slökkvibifreiða. Úrræði skv. liðum b, d og e í 1. mgr. skulu ekki taka til handhafa stæðiskorta hreyfihamaðra.

Af hálfu Reykjavíkurborgar eru ekki gerðar frekari athugasemdir við fyrirliggjandi reglugerðardrög. Ítrekuð er ánægja með að stefnt sé að setningu reglugerðarinnar og fulltrúar borgarinnar eru sem áður reiðubúnir til að fara yfir athugasemdir borgarinnar með fulltrúum ráðuneytisins sé þess óskað.

f.h. Reykjavíkurborgar

A handwritten signature in black ink.

Þorsteinn R. Hermannsson
samgöngustjóri

